

AJPES
Agencija Republike
Slovenije za javnopravne
evidenčne in storitvene

INFORMACIJA

O POSLOVANJU SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV POSAMEZNIKOV V REPUBLIKI SLOVENIJI V LETU 2003

Ljubljana, maj 2004

KAZALO

	Stran
I. UVOD	1
II. POVZETEK	2
III. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO VELIKOSTI, PO DEJAVNOSTIH IN PO REGIJAH TER POMEMBNEJŠI PODATKI O NJIHOVEM POSLOVANJU	4
1. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO VELIKOSTI.....	4
2. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO DEJAVNOSTIH	6
3. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO REGIJAH	8
IV. POSLOVNI IZID IN PREMOŽENJSKO FINANČNI POLOŽAJ MAJHNIH PODJETNIKOV.....	10
1. PRIHODKI	10
2. ODHODKI	13
3. DODANA VREDNOST IN IZGUBA NA SUBSTANCI	17
4. PODJETNIKOV DOHODEK IN NEGATIVNI POSLOVNI IZID	19
5. SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	22
V. KAZALNIKI UČINKOVITOSTI POSLOVANJA	25
VI. POSLOVNI IZID IN PREMOŽENJSKO FINANČNI POLOŽAJ SREDNJIH PODJETNIKOV	26
1. POSLOVNI IZID	26
2. PREMOŽENJSKO FINANČNI POLOŽAJ	28

I. UVOD

Informacija obravnava **poslovni izid in premoženjsko finančni položaj samostojnih podjetnikov posameznikov** (v nadaljevanju: podjetniki) **v Sloveniji v letu 2003**. Podlaga so podatki iz letnih poročil za leto 2003, ki so jih podjetniki v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD)¹ za namene državne statistike predložili Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES) do 1. aprila 2004.

Podjetniki so podatke iz letnih poročil za namene državne statistike oziroma zaradi spremljanja ekonomskih gibanj na različnih ravneh predložili na poenotenih obrazcih, ki jih je AJPES predpisala z Metodološkim navodilom za predložitev letnih poročil in drugih podatkov gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov za leto 2003.²

Oblika in vsebina letnega poročila podjetnika je odvisna od njegove velikosti (za razvrščanje po velikosti veljajo enaka merila kot za gospodarske družbe; v nadaljevanju: družbe). Srednji in veliki podjetniki sestavljajo in predlagajo letno poročilo na enakih obrazcih kot družbe, majhni podjetniki pa na obrazcih, ki so sestavljeni na podlagi Slovenskega računovodskega standarda 39 – Računovodske rešitve pri malih samostojnih podjetnikih posameznikih (v nadaljevanju: SRS 39).³ SRS 39 namreč od 1. januarja 2003 ureja način vodenja poslovnih knjig in sestavljanja računovodskih izkazov majhnih podjetnikov. V skladu s SRS 39 letno poročilo majhnega podjetnika sestavljajo izkaz stanja, izkaz poslovnega izida in razkritja postavk v izkazih.

Ker je vsebina letnih poročil podjetnikov različna, sta v informaciji poslovni izid in premoženjsko finančni položaj posebej obravnavana za majhne podjetnike in posebej za srednje podjetnike. Velikih podjetnikov v letu 2003 ni bilo.

¹ *Uradni list RS, št. št.30/93, 29/94, 82/94, 20/98, 84/98, 6/99, 45/01 in 59/01.*

² *Uradni list RS, št. 7/04.*

³ *Uradni list RS, št. 5/03.*

II. POVZETEK

Podatke iz letnih poročil za leto 2003 je AJ PES predložilo **53.396 podjetnikov, 53.380 majhnih in 16 srednjih.**

Majhni in srednji podjetniki so v letu 2003 skupaj **zaposlovali**⁴ 59.218 delavcev, kar pomeni 12,8 % delavcev, zaposlenih v družbah. Ustvarili so 959.225 milijonov tolarjev **prihodkov** in imeli 714.410 milijonov tolarjev **sredstev (aktiva)**. Tako prihodke kot sredstva so povečali za 10 %. Prihodki majhnih in srednjih podjetnikov so pomenili 8,0 % prihodkov družb, sredstva pa 4,9 % sredstev družb.

Neto dodana vrednost majhnih in srednjih podjetnikov je v letu 2003 znašala 280.431 milijonov tolarjev, kar je za 13 % več kakor v letu 2002. Pomenila je 9,9 % neto dodane vrednosti družb. Majhni in srednji podjetniki so skupaj ustvarili 81.574 milijonov tolarjev **podjetnikovega dohodka oziroma čistega dobička**,⁵ 11 % več kakor v letu 2002. **Negativni poslovni izid oziroma čista izguba** je znašala 7.707 milijonov tolarjev, 4 % manj kakor v letu 2002. Ugotovili so jo le majhni podjetniki.

V letu 2003 so majhni in srednji podjetniki **poslovali pozitivno**, skupaj so ugotovili 73.867 milijonov tolarjev **neto podjetnikovega dohodka oziroma neto čistega dobička**, 13 % več kakor v letu 2002.

Majhni podjetniki so v letu 2003:

- **Zaposlovali** 57.961 delavcev, kar pomeni 12,5 % delavcev, zaposlenih v družbah. Število zaposlenih pri majhnih podjetnikih se je v primerjavi z letom 2002 povečalo za 2 %.
- Ustvarili 934.646 milijonov tolarjev **prihodkov**, 10 % več kakor v letu 2002. Prihodki majhnih podjetnikov so pomenili 7,8 % prihodkov družb.

⁴ *Nosilci dejavnosti – lastniki niso vključeni v število zaposlenih.*

⁵ *Podjetnikov dohodek pri majhnih podjetnikih in čisti dobiček pri srednjih podjetnikih sta po vsebini podjetnikov dobiček, ki vključuje tudi plačo podjetnika.*

- Ustvarili 273.519 milijonov tolarjev **neto dodane vrednosti**, 13 % več kakor v letu 2002. Neto dodana vrednost majhnih podjetnikov je pomenila 9,6 % neto dodane vrednosti družb.
- Ugotovili 80.389 milijonov tolarjev **podjetnikovega dohodka**, 11 % več kakor v letu 2002. Podjetnikov dohodek je ugotovilo 84,6 % vseh majhnih podjetnikov.
- Izkazali **negativni poslovni izid** v znesku 7.707 milijonov tolarjev, 4 % manj kakor v letu 2002. Negativni poslovni izid je ugotovilo 14,4 % vseh majhnih podjetnikov.
- Kot celota ugotovili **neto podjetnikov dohodek** v znesku 72.682 milijonov tolarjev, 13 % več kakor v letu 2002.

Majhni podjetniki so ob koncu leta 2003:

- Imeli 693.713 milijonov tolarjev **sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, 10 % več kakor ob koncu leta 2002. Sredstva oziroma obveznosti do virov sredstev majhnih podjetnikov so pomenila 4,7 % sredstev družb.
- Imeli 416.389 milijonov tolarjev **podjetnikovega kapitala**, 5 % več kakor ob koncu leta 2002.
- Izkazali 271.579 milijonov tolarjev **finančnih in poslovnih obveznosti**, 18 % več kakor ob koncu leta 2002.

Srednji podjetniki so v letu 2003:

- **Zaposlovali** 1.257 delavcev, 11 % več kakor v letu 2002.
- Ustvarili 24.579 milijonov tolarjev **prihodkov**, 13 % več kakor v letu 2002.
- Ugotovili 6.912 milijonov tolarjev **neto dodane vrednosti**, 14 % več kakor v letu 2002.
- Imeli 1.185 milijonov tolarjev **čistega dobička**, 7 % več kakor v letu 2002.
- Poslovali brez **čiste izgube**.

Srednji podjetniki so ob koncu leta 2003:

- Imeli 20.697 milijonov tolarjev **sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, 7 % več kakor ob koncu leta 2002.
- Povečali **kapital** za 13 %, **finančne in poslovne obveznosti** pa za 3 %.

Po številu zaposlenih pri majhnih in srednjih podjetnikih, po čistih prihodkih od prodaje in po sredstvih je najpomembnejše **področje predelovalnih dejavnosti**. V to področje je sodilo 20,0 % vseh podjetnikov, ki so zaposlovali 28,3 % delavcev, dosegli 26,4 % čistih prihodkov od prodaje in imeli 34,1 % sredstev vseh podjetnikov.

Med regijami je po številu zaposlenih pri majhnih in srednjih podjetnikih, po čistih prihodkih od prodaje in po sredstvih najpomembnejša **Osrednjeslovenska regija**. V to regijo je sodilo 22,5 % podjetnikov, ki so zaposlovali 21,3 % delavcev, ustvarili 22,0 % čistih prihodkov od prodaje in imeli 22,2 % sredstev vseh podjetnikov.

III. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO VELIKOSTI, PO DEJAVNOSTIH IN PO REGIJAH TER POMEMBNEJŠI PODATKI O NJIHOVEM POSLOVANJU

1. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO VELIKOSTI

Tako kot družbe se tudi podjetniki v skladu z ZGD-F **razvrščajo po velikosti** na podlagi treh meril, in sicer čistih prihodkov od prodaje, sredstev po stanju ob koncu poslovnega leta in povprečnega števila zaposlenih. Po podatkih iz letnih poročil za leto 2003 je bilo v Sloveniji 53.380 majhnih in 16 srednjih podjetnikov, skupaj torej

53.396 podjetnikov. Zaposlovali so 59.218 delavcev, kar pomeni 12,8 % delavcev, zaposlenih v družbah. V letu 2003 so ustvarili 943.019 milijonov tolarjev čistih prihodkov od prodaje, kar pomeni 8,4 % tovrstnih prihodkov družb. Ob koncu leta 2003 so podjetniki imeli 714.410 milijonov tolarjev sredstev, kar pomeni 4,9 % sredstev družb. V primerjavi z letom 2002 je bilo pri vseh podjetnikih 3 % več zaposlenih, ustvarili so za 9 % več čistih prihodkov od prodaje in ob koncu leta imeli za 10 % več sredstev.

Razvrstitev podjetnikov po velikosti je razvidna iz preglednice, v kateri so majhni podjetniki glede na število zaposlenih razvrščeni v 4 skupine:

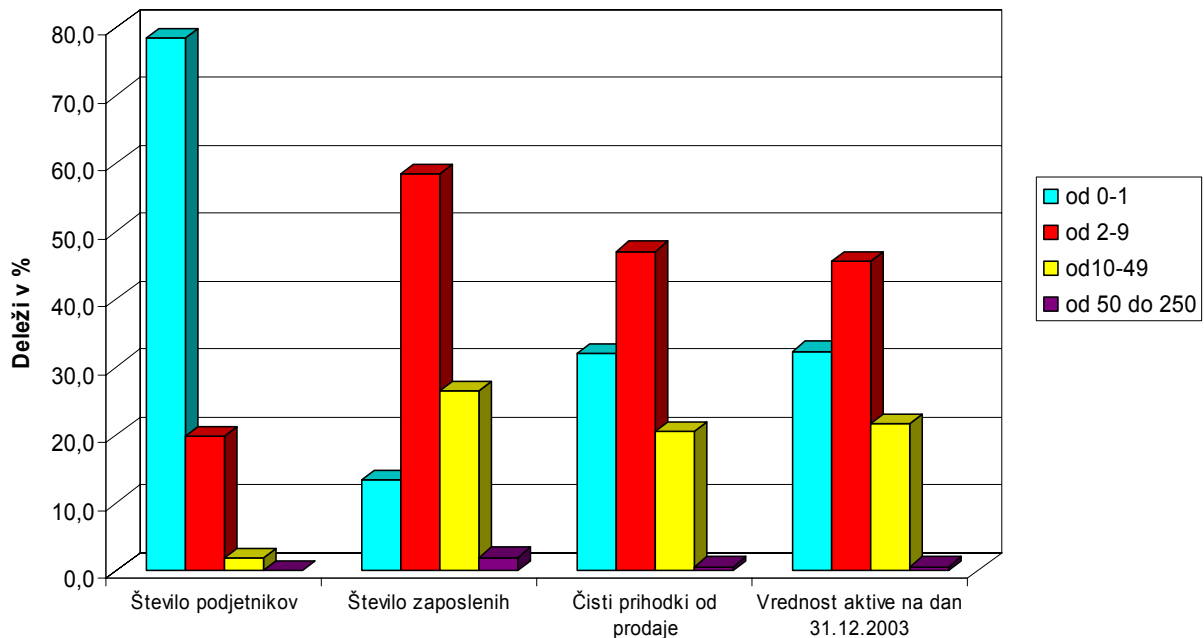
POMEMBNEJŠI PODATKI VELIKOST PODJETNIKOV	PODJETNIKI		ZAPOSLENI		ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE		VREDNOST SREDSTEV NA DAN 31.12.2003	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %
MAJHNI	53.380	100,0	57.961	97,9	919.074	97,5	693.713	97,1
- od 0 do 1 zaposleni	41.844	78,4	7.722	13,1	294.567	31,2	223.819	31,3
- od 2 do 9 zaposlenih	10.557	19,8	33.868	57,2	431.820	45,8	316.036	44,2
- od 10 do 49 zaposlenih	964	1,8	15.286	25,8	187.212	19,9	149.940	21,0
- od 50 do 250 zaposlenih	15	0,0	1.085	1,8	5.475	0,6	3.918	0,6
SREDNJI	16	0,0	1.257	2,1	23.945	2,5	20.697	2,9
SKUPAJ	53.396	100,0	59.218	100,0	943.019	100,0	714.410	100,0

V prvi skupini je 41.844 majhnih podjetnikov, od katerih 32.264 oziroma 60,4 % vseh majhnih podjetnikov ni izkazovalo zaposlenih, 9.580 oziroma 17,9 % vseh majhnih podjetnikov pa je imelo le 1 zaposlenega. Pri tem je potrebno upoštevati, da majhni podjetniki kot lastniki in nosilci dejavnosti niso vključeni v število zaposlenih. Podjetniki iz prve skupine so v letu 2003 ustvarili 31,2 % čistih prihodkov od prodaje in ob koncu leta 2003 imeli 31,3 % sredstev vseh podjetnikov.

Po številu zaposlenih, po čistih prihodkih od prodaje in po sredstvih je največja skupina podjetnikov, ki so zaposlovali od 2 do 9 delavcev. V tej skupini je bilo 19,8 % podjetnikov, ki so zaposlovali 57,2 % delavcev, ustvarili 45,8 % čistih prihodkov od prodaje in imeli 44,2 % sredstev vseh podjetnikov.

Pomembnejši podatki majhnih podjetnikov so po posameznih skupinah, oblikovanih glede na število zaposlenih, razvidni tudi iz grafičnega prikaza:

RAZVRSTITEV MAJHNH PODJETNIKOV PO SKUPINAH GLEDE NA ŠTEVILO ZAPOSLENIH

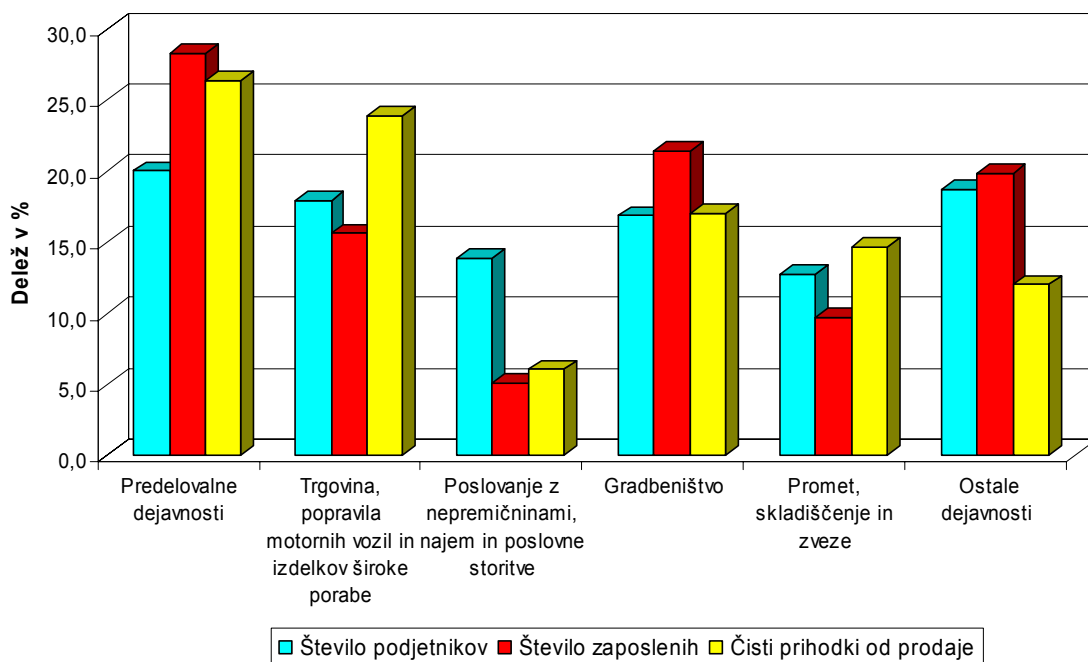

2. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO DEJAVNOSTIH

Pomembnejši podatki majhnih in srednjih podjetnikov so po posameznih področjih dejavnosti zbrani v preglednici in grafičnem prikazu:

TEMELJNI PODATKI PODROČJA DEJAVNOSTI	PODJETNIKI		ZAPOSLENI		ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE		VREDNOST AKTIVE NA DAN 31.12.2003	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %
	SKUPAJ	53.396	100,0	59.218	100,0	943.019	100,0	714.410
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	578	1,1	589	1,0	8.447	0,9	7.875	1,1
B Ribišstvo	34	0,1	19	0,0	215	0,0	291	0,0
C Rudarstvo	71	0,1	108	0,2	2.076	0,2	2.757	0,4
D Predelovalne dejavnosti	10.689	20,0	16.751	28,3	248.575	26,4	243.388	34,1
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	188	0,4	7	0,0	645	0,1	3.878	0,5
F Gradbeništvo	9.001	16,9	12.697	21,4	160.436	17,0	104.792	14,7
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	9.577	17,9	9.247	15,6	225.080	23,9	116.842	16,4
H Gostinstvo	4.711	8,8	8.361	14,1	79.155	8,4	65.997	9,2
I Promet, skladiščenje in zveze	6.792	12,7	5.704	9,7	138.567	14,7	105.847	14,8
J Finančno posredništvo	355	0,7	118	0,2	2.065	0,2	1.268	0,2
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	7.392	13,8	2.994	5,1	56.961	6,0	46.283	6,5
L Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje	2	0,0	0	0,0	2	0,0	1	0,0
M Izobraževanje	272	0,5	110	0,2	1.399	0,2	810	0,1
N Zdravstvo in socialno varstvo	157	0,3	64	0,1	1.353	0,1	715	0,1
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	3.577	6,7	2.449	4,1	18.043	1,9	13.666	1,9

RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO DEJAVNOSTIH

Iz razvrstitve podjetnikov po dejavnostih je razvidno, da je po številu zaposlenih, po čistih prihodkih od prodaje in po vrednosti sredstev največje področje **predelovalnih dejavnosti**. V tem področju je bilo 10.689 podjetnikov, 20,0 % vseh. Zaposlovali so 16.751 delavcev, 28,3 % zaposlenih pri vseh podjetnikih, in ustvarili 248.575 milijonov tolarjev čistih prihodkov od prodaje, 26,4 % vseh. Sredstva podjetnikov tega področja so ob koncu leta 2003 znašala 243.388 milijonov tolarjev, 34,1 % sredstev vseh podjetnikov. Sledita dokaj enakovredni področji **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe** ter **gradbeništva**. 9.577 podjetnikov prvega področja je zaposlovalo 15,6 % vseh delavcev in s 16,4 % vseh sredstev ustvarilo 23,9 % vseh čistih prihodkov od prodaje. V področju gradbeništva je bil 9.001 podjetnik. Zaposleni tega področja, 21,4 % vseh delavcev, so s 14,7 % vseh sredstev ustvarili 17,0 % vseh čistih prihodkov od prodaje.

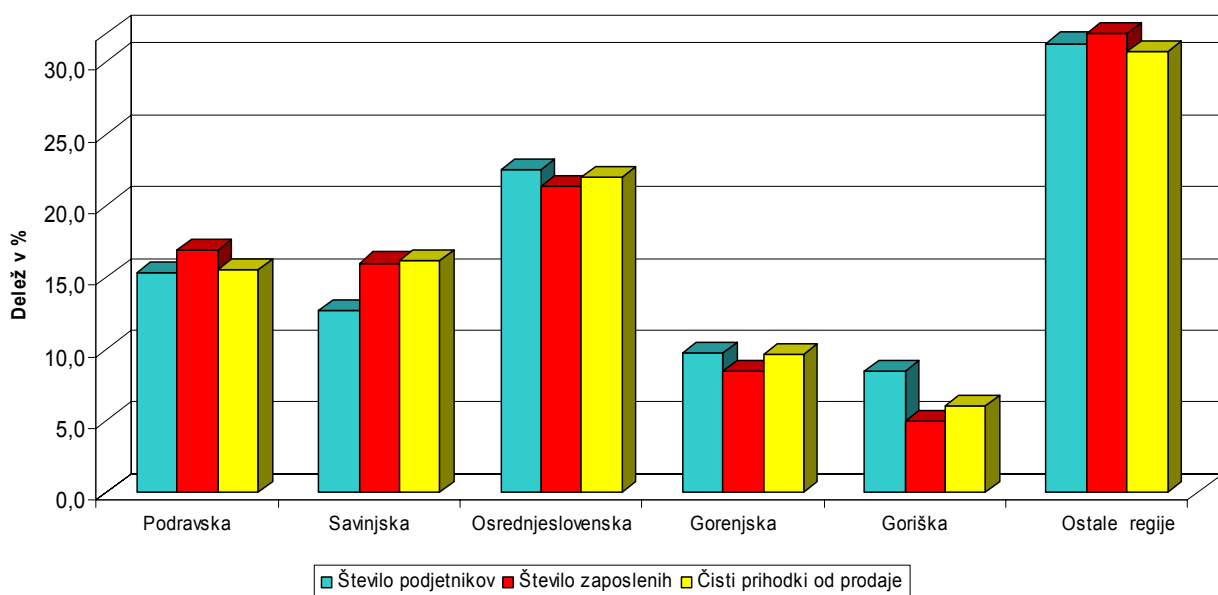
Omeniti je še področji **prometa, skladiščenja in zvez** ter **poslovanja z nepremičninami, najemom in poslovnimi storitvami**. Pomembnejše je bilo prvo področje, ki je kljub nekoliko manjšemu deležu podjetnikov, 12,7 %, imelo več zaposlenih, 9,7 %, in ustvarilo več čistih prihodkov od prodaje, 14,7 % čistih prihodkov od prodaje vseh podjetnikov.

3. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO REGIJAH

Pomembnejši podatki majhnih in srednjih podjetnikov, razvrščenih po regijah, so prikazani v preglednici in grafičnem prikazu:

REGIJE	TEMELJNI PODATKI	PODJETNIKI		ZAPOSLENI		ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE		VREDNOST AKTIVE NA DAN 31.12.2003	
		število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %
SKUPAJ		53.396	100,0	59.218	100,0	943.019	100,0	714.410	100,0
Pomurska		2.731	5,1	4.104	6,9	48.711	5,2	36.954	5,2
Podravska		8.171	15,3	9.980	16,9	145.894	15,5	102.358	14,3
Koroška		1.987	3,7	2.121	3,6	39.661	4,2	26.765	3,7
Savinjska		6.800	12,7	9.465	16,0	152.449	16,2	112.879	15,8
Zasavska		895	1,7	855	1,4	12.558	1,3	7.752	1,1
Spodnjejeposavska		2.154	4,0	2.705	4,6	40.724	4,3	31.926	4,5
Jugovzhodna Slovenija		3.574	6,7	4.771	8,1	78.331	8,3	62.994	8,8
Osrednjeslovenska		11.972	22,5	12.628	21,3	207.314	22,0	158.579	22,2
Gorenjska		5.158	9,7	5.063	8,5	90.751	9,6	70.659	9,9
Notranjsko - kraška		1.549	2,9	1.318	2,2	21.385	2,3	16.467	2,3
Goriška		4.550	8,5	2.957	5,0	57.122	6,0	45.581	6,4
Obalno - kraška		3.855	7,2	3.251	5,5	48.119	5,1	41.496	5,8

RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO REGIJAH

Razvrstitev podjetnikov po regijah pokaže, da po številu zaposlenih, po čistih prihodkih od prodaje in po sredstvih izstopajo tri regije: Osrednjeslovenska, Podravska in Savinjska. Največja je **Osrednjeslovenska** regija. 11.972 podjetnikov te regije, 22,5 % vseh, je zaposlovalo 12.628 delavcev in ustvarilo 207.314 milijonov tolarjev čistih prihodkov, 22,0 % čistih prihodkov od prodaje podjetnikov vseh regij. Njihova sredstva so ob koncu leta 2003 pomenila 22,2 % sredstev podjetnikov vseh regij.

V **Podravsko regijo** je sodilo 15,3 % vseh podjetnikov, ki so zaposlovali 16,9 % vseh delavcev, dosegli 15,5 % vseh čistih prihodkov od prodaje in imeli 14,3 % vseh sredstev. V **Savinjski regiji** pa je bilo 12,7 % vseh podjetnikov z 16,0 % vseh zaposlenih, dosegli so 16,2 % vseh čistih prihodkov od prodaje in imeli 15,8 % vseh sredstev.

IV. POSLOVNI IZID IN PREMOŽENJSKO FINANČNI POLOŽAJ MAJHNIH PODJETNIKOV

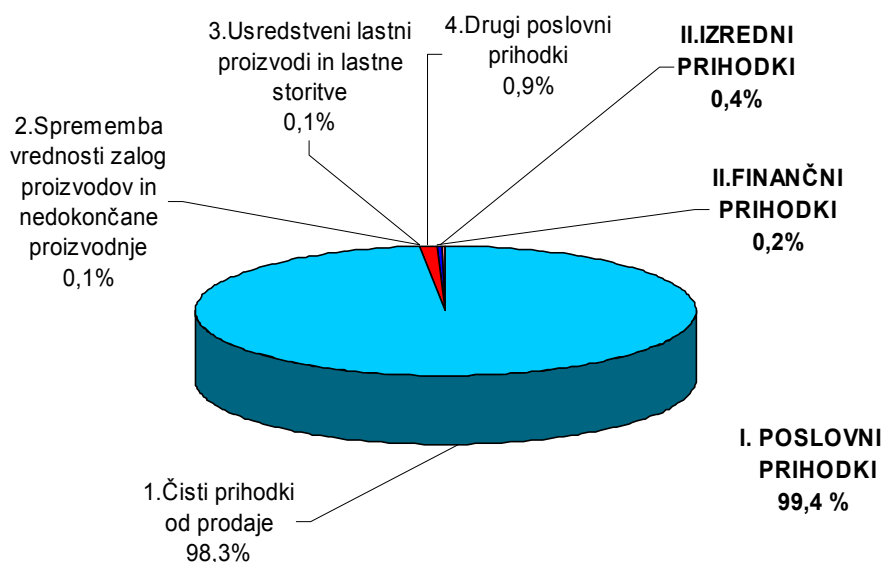
1. PRIHODKI

Majhni podjetniki so v letu 2003 obračunali **934.646 milijonov tolarjev prihodkov**, 10 % več kakor v letu 2002.

Obseg in struktura posameznih vrst prihodkov majhnih podjetnikov sta razvidna iz preglednice in grafičnega prikaza:

PRIHODKI	Znesek v mio SIT		Indeks	Delež v %	
	2003	2002	2003/2002	2003	2002
SKUPAJ	934.646	852.583	110	100,0	100,0
I. POSLOVNI PRIHODKI	928.699	848.859	109	99,4	99,6
1. Čisti prihodki od prodaje	919.074	840.321	109	98,3	98,6
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	1.172	1.288	91	0,1	0,2
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	580	369	157	0,1	0,0
4. Drugi poslovni prihodki	7.872	6.881	114	0,9	0,8
II. FINANČNI PRIHODKI	2.094	1.307	160	0,2	0,1
III. IZREDNI PRIHODKI	3.853	2.417	159	0,4	0,3

PRIHODKI V LETU 2003

1.1. Poslovni prihodki

Majhni podjetniki so večino, 99,4 % vseh prihodkov, ustvarili z rednim poslovanjem. V letu 2003 so obračunali **928.699 milijonov tolarjev poslovnih prihodkov**, kar je 9 % več kakor v letu 2002. Večino poslovnih prihodkov, 99,0 %, so pomenili **čisti prihodki od prodaje**. Čisti prihodki od prodaje so prodajne vrednosti prodanih proizvodov oziroma trgovskega blaga in materiala ter opravljenih storitev v obračunskem obdobju, zmanjšane za popuste ob prodaji ali kasneje ter za vrednost vrnjenih količin. V letu 2003 so majhni podjetniki obračunali **919.074 milijonov tolarjev** tovrstnih prihodkov, 9 % več kakor v letu 2002. Koliko prihodkov od prodaje so majhni podjetniki ustvarili na domačem in koliko na tujem trgu, iz razpoložljivih podatkov ni mogoče ugotoviti.

Med poslovne prihodke poleg čistih prihodkov od prodaje sodijo še **spremembe vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje, usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve** ter **drugi poslovni prihodki**, ki skupaj pomenijo le 1,0 % vseh poslovnih prihodkov, opazna pa je njihova rast v primerjavi z letom poprej.

Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve so proizvodi in storitve, ki jih ustvari oziroma opravi majhen podjetnik in jih nato zajame med svoja opredmetena osnovna sredstva ali neopredmetena dolgoročna sredstva. V letu 2003 so se v primerjavi z letom poprej povečali za 57 %.

Drugi poslovni prihodki so prihodki od porabe in odprave dolgoročnih rezervacij, drugi prihodki, povezani s poslovnimi učinki (subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije, premije in podobni prihodki) ter prevrednotovalni poslovni prihodki. Med drugimi poslovnimi prihodki so se prevrednotovalni poslovni prihodki v letu 2003 glede na leto 2002 povečali kar za 99 %.

1.2. Finančni prihodki

Finančni prihodki so prihodki od obresti, prihodki od dividend in drugih deležev v dobičku, prihodki od prevrednotenja terjatev in dolgov zaradi ohranitve vrednosti, prihodki v zvezi z danimi posojili, zmanjšanje dolgoročnih rezervacij, prihodki od prodaje finančnih naložb, prevrednotovalni finančni prihodki in drugi finančni prihodki. Majhni podjetniki so v letu 2003 obračunali **2.094 milijonov tolarjev** finančnih prihodkov, 60 % več kakor v letu 2002. Njihov delež v vseh prihodkih je bil le 0,2 %.

1.3. Izredni prihodki

Izredni prihodki so subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki, prejete kazni, prejete odškodnine in druge neobičajne postavke. V letu 2003 so majhni podjetniki obračunali **3.853 milijonov tolarjev** izrednih prihodkov, 59 % več kakor v letu poprej. Izredni prihodki predstavljajo 0,4 % vseh prihodkov.

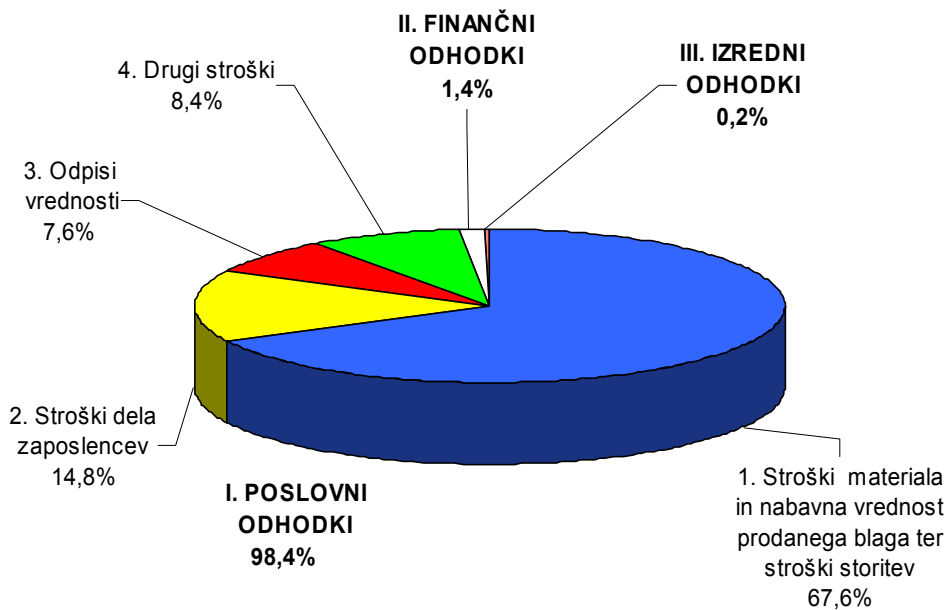
2. ODHODKI

Majhni podjetniki so v letu 2003 ugotovili **861.964 milijonov tolarjev odhodkov**, 9 % več kakor v letu 2002. Rast odhodkov je bila za 1 odstotno točko nižja od rasti prihodkov.

Obseg in strukturo posameznih vrst odhodkov majhnih podjetnikov prikazujeta preglednica in grafični prikaz:

ODHODKI	Znesek v mio SIT		Indeks	Delež v %	
	2003	2002	2003/2002	2003	2002
SKUPAJ	861.964	788.225	109	100,0	100,0
I. POSLOVNI ODHODKI	848.107	776.931	109	98,4	98,6
1. Stroški materiala in nabavna vrednost prodanega blaga ter stroški storitev	582.663	535.328	109	67,6	67,9
2. Stroški dela zaposlenecv	127.907	108.833	118	14,8	13,8
3. Odpisi vrednosti	65.020	61.409	106	7,6	7,8
4. Drugi stroški	72.517	71.360	102	8,4	9,1
II. FINANČNI ODHODKI	11.761	9.468	124	1,4	1,2
1. Finančni odhodki za obresti	9.267	7.640	121	1,1	1,0
2. Drugi finančni odhodki	2.494	1.828	136	0,3	0,2
III. IZREDNI ODHODKI	2.096	1.826	115	0,2	0,2

ODHODKI V LETU 2003

2.1. Poslovni odhodki

Tako kakor pri prihodkih so tudi pri odhodkih najpomembnejši odhodki, ki izvirajo iz rednega poslovanja. Majhni podjetniki so v letu 2003 ugotovili **848.107 milijonov tolarjev poslovnih odhodkov**, 9 % več kakor v letu poprej. Delež poslovnih odhodkov v vseh odhodkih majhnih podjetnikov je bil 98,4 %.

Večji del poslovnih odhodkov, 68,7 %, so pomenili **stroški materiala in nabavne vrednosti prodanega blaga ter stroški storitev**. Majhni podjetniki so v letu 2003 ugotovili **582.663 milijonov tolarjev** tovrstnih stroškov, 9 % več kakor v letu 2002. Med temi stroški je bil delež stroškov **nabavne vrednosti prodanega materiala in blaga** največji, 36,1 %, delež **stroškov materiala** 36,0 % in delež **stroškov storitev** 27,9 %. Med stroške storitev sodijo stroški storitev pri proizvodnji proizvodov, prevoznih storitev, storitev za vzdrževanje, sejmskih in reklamnih storitev, reprezentance, zavarovalnih premij, storitev plačilnega prometa in drugih bančnih storitev, najemnin, svetovalnih storitev in podobnih storitev ter stroški po pogodbah o delu, po pogodbah o avtorskem honorarju oziroma iz drugih pravnih razmerij, nastalih s fizičnimi osebami, razen iz delovnega razmerja.

Na drugem mestu po obsegu so **stroški dela zaposlencev**, ki vključujejo stroške plač, stroške pokojninskih in drugih zavarovanj ter druge stroške dela. Majhni podjetniki so v letu 2003 obračunali **127.907 milijonov tolarjev** tovrstnih stroškov, 18 % več kakor v letu poprej. Skupni stroški dela zaposlencev so pri majhnih podjetnikih v letu 2003 pomenili 15,1 % vseh poslovnih odhodkov.

Stroški plač so bruto plače, vključno z nadomestili plač, ki jih zaposleni prejemajo za čas, ko ne delajo, in ki bremenijo podjetnika. Stroški plač majhnih podjetnikov so v letu 2003 znašali **89.375 milijonov tolarjev**, v primerjavi z letom poprej so se povečali za 8 %. V letu 2003 je bila povprečna mesečna plača na zaposlenega pri majhnih podjetnikih 129.493 tolarjev, za 6 % višja kakor v letu 2002. V primerjavi s povprečno mesečno plačo zaposlenih v družbah je bila občutno nižja, saj so zaposleni v družbah v letu 2003 povprečno mesečno prejeli 226.080 tolarjev plače.

Visoka skupna rast stroškov dela zaposlencev je odraz povečanja stroškov pokojninskih in drugih zavarovanj, ki so bili v primerjavi z letom poprej večji za 40 %, ter povečanja drugih stroškov dela, ki so bili večji za 51 %. Stroški drugih zavarovanj so prispevki za zdravstveno zavarovanje, prispevek za zaposlovanje in prispevek za starševsko varstvo. Majhni podjetniki so v letu 2003 obračunali **16.019 milijonov tolarjev stroškov pokojninskih in drugih zavarovanj** ter **22.513 milijonov tolarjev drugih stroškov dela**, med katere spada tudi davek na izplačane plače.

Odpisi vrednosti pri majhnih podjetnikih so v letu 2003 znašali **65.020 milijonov tolarjev**, 6 % več kakor v letu 2002. Njihov delež v poslovnih odhodkih je bil 7,7 %. Večino, 96,2 %, odpisov vrednosti je pomenila **amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev**. Znašala je **62.540 milijonov tolarjev**, 4 % več kakor v letu 2002. Preostanek odpisov vrednosti, **2.481 milijonov tolarjev**, so pomenili **prevrednotovalni poslovni odhodki**, ki so se v primerjavi z letom poprej povečali kar za 93 %. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo pri oslabitvah in odtujitvah opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev ter pri oslabitvah obratnih sredstev.

Med poslovne odhodke spadajo še **drugi stroški**, ki zajemajo prispevke za socialno varnost podjetnika, rezervacije za stroške, dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela ali drugih vrst stroškov, izdatke za varstvo okolja, nagrade dijakom in študentom na delovni praksi skupaj z dajatvami, štipendije, povračila stroškov podjetnika in druge podobne stroške. Majhni podjetniki so v letu 2003 obračunali **72.517 milijonov tolarjev** teh stroškov, za 2 % več kakor v letu 2002.

2.2. Finančni odhodki

Finančni odhodki majhnih podjetnikov so pomenili le 1,4 % vseh njihovih odhodkov, v letu 2003 so se glede na leto 2002 povečali za 24 %. Majhni podjetniki so v letu 2003 obračunali **11.761 milijonov tolarjev** tovrstnih odhodkov.

Večji del finančnih odhodkov so pomenili **finančni odhodki za obresti**, ki so znašali **9.267 milijonov tolarjev**, kar je 21 % več kakor v letu 2002. Med **druge finančne odhodke** štejemo odhodke od prevrednotenja dolgov in terjatev zaradi ohranitve vrednosti, odhodke od prodaje finančnih naložb, povečanja dolgoročnih rezervacij ter druge finančne odhodke in prevrednotovalne finančne odhodke. Ti so lani znašali **2.494 milijonov tolarjev**, 36 % več kakor v letu poprej.

2.3. Izredni odhodki

Izredni odhodki so denarne kazni, odškodnine in druge neobičajne postavke. V letu 2003 so znašali **2.096 milijonov tolarjev** in so pomenili le 0,2 % vseh odhodkov majhnih podjetnikov. V primerjavi z letom 2002 so se povečali za 15 %.

3. DODANA VREDNOST IN IZGUBA NA SUBSTANCI

Dodana vrednost je novo ustvarjena vrednost in izraža predvsem gospodarsko aktivnost podjetnika. **Dodano vrednost v znesku 275.233 milijonov tolarjev je ugotovilo 48.899 majhnih podjetnikov**, to je 91,6 % vseh. **Izgubo na substanci v znesku 1.714 milijonov tolarjev je izkazalo 3.950 majhnih podjetnikov**, 7,4 % vseh. Dodana vrednost majhnih podjetnikov se je v letu 2003 glede na leto poprej povečala za 12 %, medtem ko se je izguba na substanci zmanjšala za 42 %.

Neto dodana vrednost vseh majhnih podjetnikov je v letu 2003 znašala **273.519 milijonov tolarjev**,⁶ 13 % več kakor v letu 2002.

Neto dodana vrednost je bila ugotovljena v vseh področjih dejavnosti. Največ neto dodane vrednosti so ustvarili majhni podjetniki s področja **predelovalnih dejavnosti**, in sicer 83.121 milijonov tolarjev ali 30,4 % celotne neto dodane vrednosti. V tem področju dejavnosti je dodano vrednost ugotovilo 9.951 majhnih podjetnikov, izgubo na substanci pa je imelo 638 majhnih podjetnikov. Večji zneski

⁶ *Dodana vrednost je bila za ta znesek večja od izgube na substanci.*

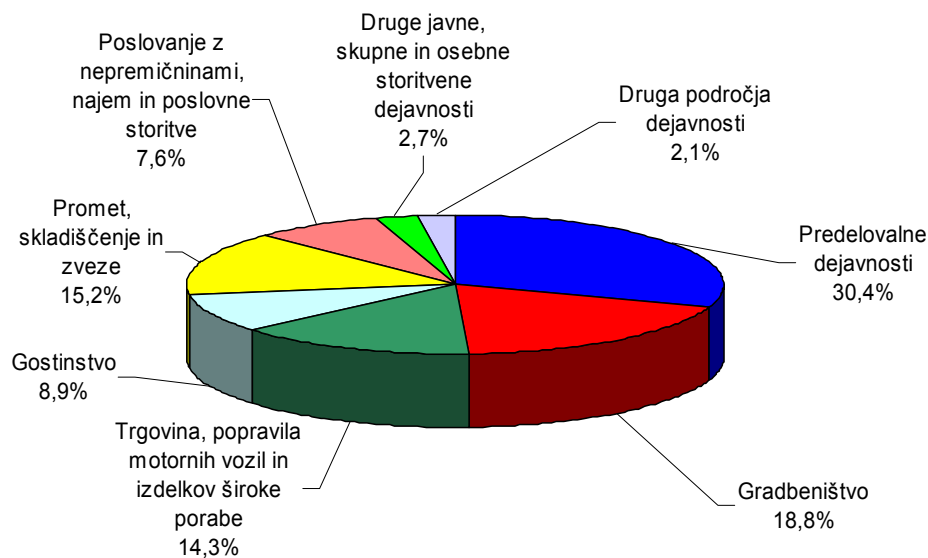
neto dodane vrednosti so bili ugotovljeni še v področju **gradbeništva**, v področju **prometa, skladiščenja in zvez** ter v področju **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe**.

Podrobnejši podatki o dodani vrednosti, o izgubi na substanci in o neto dodani vrednosti majhnih podjetnikov so po področjih dejavnosti razvidni iz preglednice:

PODROČJA DEJAVNOSTI	DODANA VREDNOST				IZGUBA NA SUBSTANCI				NETO DODANA VREDNOST v mio SIT
	število podjetnikov	znesek v mio SIT	delež v %	indeks $\frac{2003}{2002}$	število podjetnikov	znesek v mio SIT	delež v %	indeks $\frac{2003}{2002}$	
SKUPAJ	48.899	275.233	100,0	112	3.950	1.714	100,0	58	273.519
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	509	2.784	1,0	117	67	28	1,6	88	2.756
B Ribištvo in ribiške storitve	31	67	0,0	123	1	1	0,1	95	66
C Rudarstvo	69	951	0,3	113	2	1	0,1	331	950
D Predelovalne dejavnosti	9.951	83.387	30,3	109	638	266	15,5	15	83.121
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	178	388	0,1	90	7	1	0,1	41	387
F Gradbeništvo	8.380	51.711	18,8	116	556	193	11,3	116	51.518
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	8.497	39.563	14,4	108	974	517	30,1	138	39.046
H Gostinstvo	4.387	24.394	8,9	113	290	178	10,4	103	24.216
I Promet, skladiščenje in zveze	6.407	41.857	15,2	116	333	144	8,4	105	41.713
J Finančno posredništvo	301	710	0,3	114	49	16	0,9	103	694
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	6.634	20.994	7,6	114	621	240	14,0	137	20.754
L Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje	1	1	0,0	43	1	0	0,0	-	1
M Izobraževanje	223	531	0,2	127	43	9	0,5	151	522
N Zdravstvo in socialno varstvo	132	504	0,2	115	24	5	0,3	66	499
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	3.199	7.391	2,7	114	344	115	6,7	161	7.276

Razporeditev neto dodane vrednosti v letu 2003 je po posameznih področjih dejavnosti prikazana v naslednjem grafičnem prikazu:

NETO DODANA VREDNOST V LETU 2003

4. PODJETNIKOV DOHODEK IN NEGATIVNI POSLOVNI IZID

Poslovni izid majhnih samostojnih podjetnikov v letu 2003 je po posameznih področjih dejavnosti razviden iz preglednice:

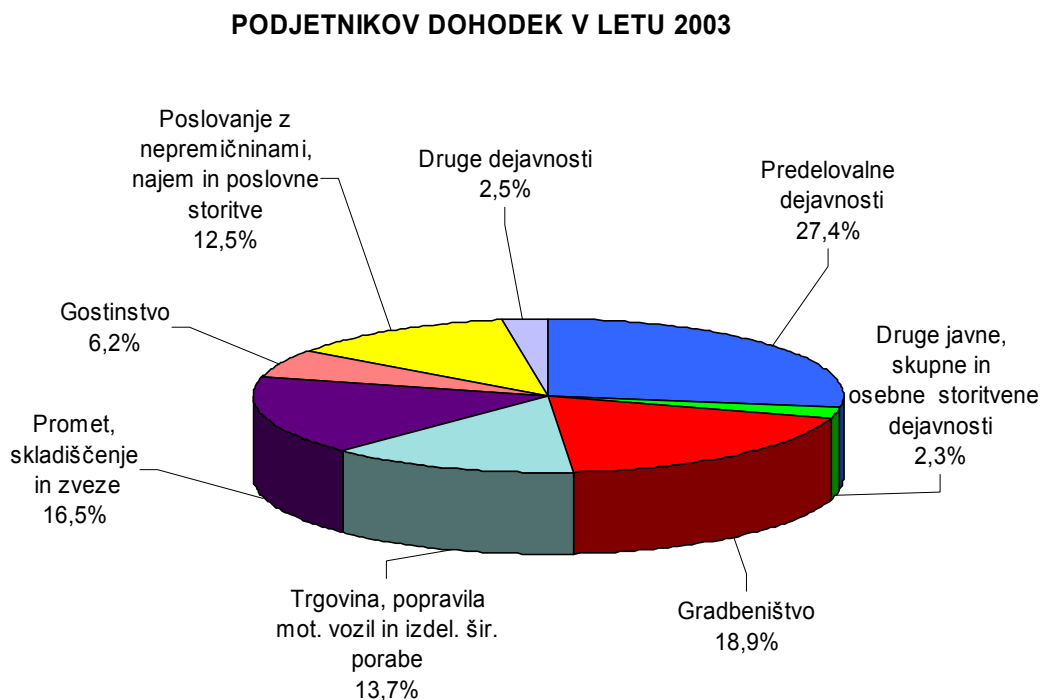
PODROČJA DEJAVNOSTI	PODJETNIKOV DOHODEK				NEGATIVNI POSLOVNI IZID				NETO PODJETNIKOV DOHODEK + NETO NEGATIVNI POSLOVNI IZID - v mio SIT
	število	znesek	delež	indeks	število	znesek	delež	indeks	
	podjetnikov	v mio SIT	v %	2003 2002	podjetnikov	v mio SIT	v %	2003 2002	
SKUPAJ	45.175	80.389	100,0	111	7.670	7.707	100,0	96	72.682
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	465	690	0,9	113	112	157	2,0	123	533
B Ribištvo in ribiške storitve	29	18	0,0	126	3	3	0,0	132	15
C Rudarstvo	64	314	0,4	118	7	12	0,2	93	302
D Predelovalne dejavnosti	9.255	22.023	27,4	105	1.334	1.651	21,4	57	20.372
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	100	59	0,1	72	85	65	0,8	148	-6
F Gradbeništvo	7.938	15.227	18,9	122	998	937	12,2	94	14.290
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	7.821	10.992	13,7	97	1.654	1.687	21,9	135	9.305
H Gostinstvo	3.715	5.019	6,2	112	960	1.218	15,8	117	3.801
I Promet, skladiščenje in zveze	5.958	13.249	16,5	119	778	807	10,5	103	12.442
J Finančno posredništvo	291	372	0,5	111	59	29	0,4	101	343
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	6.350	10.120	12,5	116	904	676	8,8	156	9.444
L Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje	1	0	0,0	60	1	0	0,0	122	0
M Izobraževanje	215	219	0,3	126	51	16	0,2	45	203
N Zdravstvo in socialno varstvo	128	212	0,3	120	28	7	0,1	85	205
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	2.845	1.875	2,3	108	696	442	5,7	127	1.433

4.1. Podjetnikov dohodek

Podjetnikov dohodek je pozitivna razlika med prihodki in odhodki. **V letu 2003 je 45.175 majhnih podjetnikov, 84,6 % vseh, ugotovilo 80.389 milijonov tolarjev podjetnikovega dohodka.** V primerjavi z letom 2002 je bil večji za 11 %. Njegov delež v vseh prihodkih majhnih podjetnikov se je povečal od 8,5 % v letu 2002 na 8,6 % v letu 2003.

Največ podjetnikovega dohodka, 27,4 %, je ugotovilo 9.255 majhnih podjetnikov s področja **predelovalnih dejavnosti**. Na drugem mestu je področje **gradbeništva**, v katerem je 7.938 majhnih podjetnikov ustvarilo 18,9 % celotnega podjetnikovega dohodka. Sledi 5.958 majhnih podjetnikov s področja **prometa, skladiščenja in zvez**, ki so ugotovili 16,5 % celotnega podjetnikovega dohodka.

Razdelitev podjetnikovega dohodka po posameznih področjih dejavnosti je razvidna iz grafičnega prikaza:

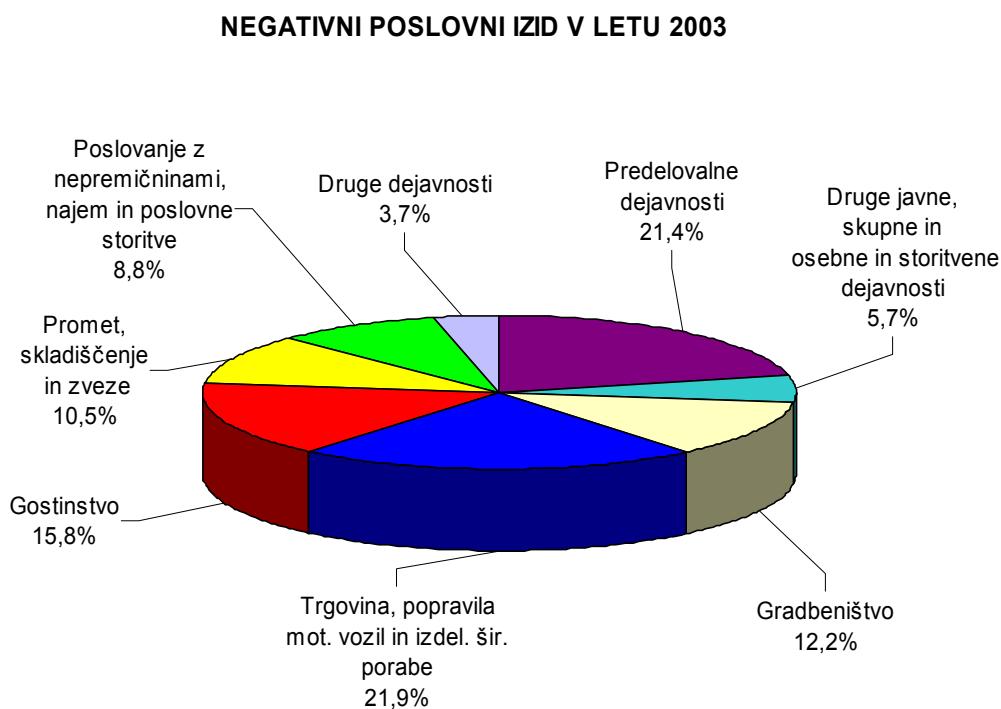

4.2. Negativni poslovni izid

Negativni poslovni izid je negativna razlika med prihodki in odhodki. **Negativni poslovni izid v znesku 7.707 milijonov tolarjev je v letu 2003 imelo 7.670 majhnih podjetnikov**, to je 14,4 % vseh majhnih podjetnikov. V letu 2003 je bil negativni poslovni izid za 4 % manjši kakor v letu 2002. Njegov delež v prihodkih majhnih podjetnikov je v letu 2003 znašal 0,8 %, v letu 2002 pa 0,9 %.

V letu 2003 je največ negativnega poslovnega izida, 21,9 %, ugotovilo 1.654 majhnih podjetnikov s področja **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe**. Le nekoliko manjši delež celotnega negativnega poslovnega izida, 21,4 %, je izkazalo 1.334 majhnih podjetnikov s področja **predelovalnih dejavnosti**. 960 majhnih podjetnikov s področja **gostinstva** je imelo 15,8 % celotnega negativnega poslovnega izida, 998 majhnih podjetnikov s področja **gradbeništva** pa 12,2 % celotnega negativnega poslovnega izida.

Negativni poslovni izid majhnih podjetnikov je po posameznih področjih dejavnosti razviden iz grafičnega prikaza:

4.3. Neto podjetnikov dohodek

V letu 2003 so majhni podjetniki kot celota poslovali pozitivno. **Ugotovili so 72.682 milijonov tolarjev neto podjetnikovega dohodka** (za toliko je bil podjetnikov dohodek večji od negativnega poslovnega izida). V primerjavi z letom 2002 se je neto podjetnikov dohodek povečal za 13 %.

Največ neto podjetnikovega dohodka, 28,0 %, je bilo ugotovljenega v področju **predelovalnih dejavnosti**. Sledita področje **gradbeništva** z 19,7 % deležem in področje **prometa, skladiščenja in zvez** s 17,1 % deležem neto podjetnikovega dohodka.

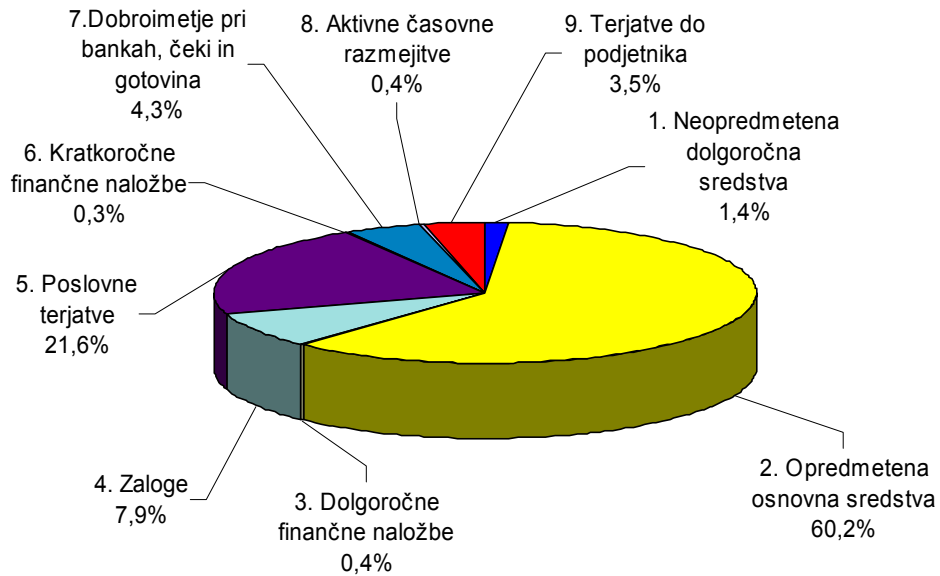
5. SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Ob koncu leta 2003 so imeli majhni podjetniki **693.713 milijonov tolarjev sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, 10 % več kakor ob koncu leta 2002.

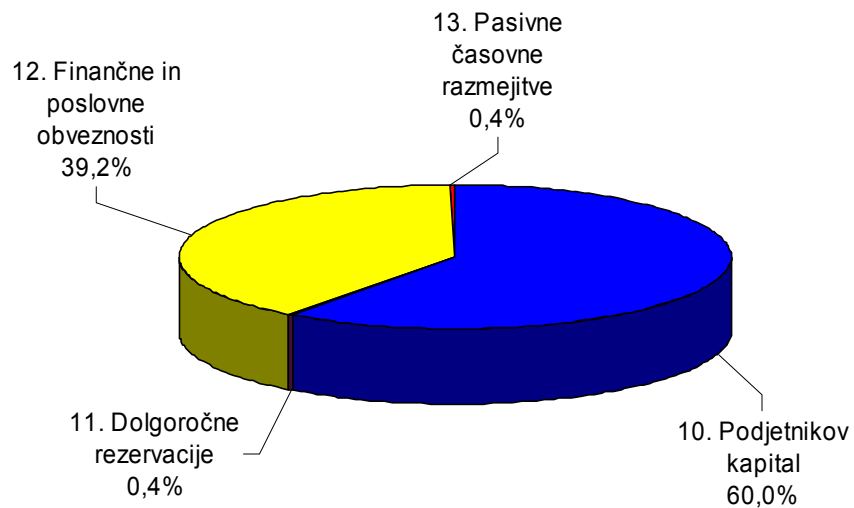
Obseg in struktura posameznih vrst sredstev in obveznosti do virov sredstev majhnih podjetnikov sta razvidna iz preglednice in grafičnih prikazov:

SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	Znesek v mio SIT		Indeks	Delež v %	
	31.12.2003	31.12.2002	31.12.02=100	31.12.2003	31.12.2002
I. SREDSTVA (1 do 9)	693.713	630.204	110	100,0	100,0
1. Neopredmetena dolgoročna sredstva	9.752	9.036	108	1,4	1,4
2. Opredmetena osnovna sredstva	417.505	394.293	106	60,2	62,6
3. Dolgoročne finančne naložbe	2.678	2.368	113	0,4	0,4
4. Zaloge	54.787	50.549	108	7,9	8,0
5. Poslovne terjatve:	149.587	128.503	116	21,6	20,4
- dolgoročne poslovne terjatve	1.709	1.170	146	0,2	0,2
- kratkoročne poslovne terjatve	147.878	127.332	116	21,3	20,2
6. Kratkoročne finančne naložbe	2.278	1.544	148	0,3	0,2
7. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	30.163	24.124	125	4,3	3,8
8. Aktivne časovne razmejitev	2.671	1.449	184	0,4	0,3
9. Terjatve do podjetnika	24.292	18.338	132	3,5	2,9
II. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (10 do 13)	693.713	630.204	110	100,0	100,0
10. Podjetnikov kapital	416.389	395.073	105	60,0	62,7
11. Dolgoročne rezervacije	2.911	2.404	121	0,4	0,4
12. Finančne in poslovne obveznosti	271.579	230.105	118	39,2	36,5
- dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	91.493	74.494	123	13,2	11,8
- kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	180.086	155.611	116	26,0	24,7
13. Pasivne časovne razmejitev	2.834	2.622	108	0,4	0,4

SREDSTVA NA DAN 31.12.2003

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV NA DAN 31.12.2003

Pretežni del **sredstev** majhnih podjetnikov, 60,2 %, so predstavljala **opredmetena osnovna sredstva**. To so sredstva, ki jih ima podjetnik v lasti ali v finančnem najemu. Ob koncu leta 2003 so imeli majhni podjetniki **417.505 milijonov tolarjev** opredmetenih osnovnih sredstev, 6 % več kakor ob koncu leta 2002.

Druga pomembna skupina sredstev majhnih podjetnikov so **poslovne terjatve**. To so terjatve do kupcev, dani predujmi in varščine za obratna sredstva ter druga poslovna sredstva. Ob koncu leta 2003 so poslovne terjatve znašale **149.587 milijonov tolarjev**, to je 21,6 % sredstev vseh majhnih podjetnikov. Bile so za 16 % večje kakor ob koncu leta 2002. Poslovne terjatve se razlikujejo glede na zapadlost v plačilo na kratkoročne in dolgoročne poslovne terjatve. Večino poslovnih terjatev majhnih podjetnikov, 98,9 %, so pomenile kratkoročne poslovne terjatve.

Zaloge majhnih podjetnikov so znašale **54.787 milijonov tolarjev** ali 7,9 % vseh sredstev. Glede na stanje ob koncu leta 2002 so se povečale za 8 %. Med zalogami majhnih podjetnikov je bilo 47,3 % zalog blaga, 37,8 % zalog surovin in materiala ter 14,9 % zalog nedokončane proizvodnje in storitev ter proizvodov.

Med sredstva sodijo tudi **dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina ter terjatve do podjetnika**. Delež prvih v vseh sredstvih je bil 4,3 %, delež drugih pa 3,5 %. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina so se v primerjavi s koncem leta 2002 povečali za 25 %, terjatve do podjetnika pa več, za 32 %. Terjatve do podjetnika se izkažejo le v primeru, če podjetnikovi dolgovi presegajo vrednost v poslovanje vključenih stvari, pravic in denarja, kar pomeni, da upniki financirajo podjetnikovo gospodinjstvo. Ob koncu leta 2003 je terjatve do podjetnika izkazalo 8.522 ali 16,0 % vseh majhnih podjetnikov.

Med sredstva sodijo še neopredmetena dolgoročna sredstva, dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe in aktivne časovne razmejitve, ki skupaj pomenijo le 2,5 % vseh sredstev.

Med **obveznostmi do virov sredstev** je najpomembnejši **podjetnikov kapital**. Ob koncu leta 2003 je znašal **416.389 milijonov tolarjev**, kar je 5 % več kakor ob koncu leta 2002. Glede na povečanje, ki je bilo manjše od povečanja obveznosti do virov sredstev, se je njegov delež v vseh obveznostih zmanjšal z 62,7 % na 60,0 %. Podjetnikov kapital je lastni vir financiranja in se izkaže le v primeru, če so vsa sredstva večja od vseh obveznosti do virov sredstev. Ob koncu leta 2003 je podjetnikov kapital izkazalo 41.876 ali 78,4 % vseh majhnih podjetnikov.

Finančne in poslovne obveznosti so znašale **271.579 milijonov tolarjev**, kar je 18 % več kakor ob koncu leta 2002. Njihov delež v vseh obveznostih se je povečal od 36,5 % na 39,2 %. Finančne in poslovne obveznosti se delijo na **kratkoročne in dolgoročne obveznosti**. Delež prvih v vseh finančnih in poslovnih obveznostih je bil 66,3 %, delež drugih pa 33,7 %. Rast kratkoročnih obveznosti, 16 %, je bila počasnejša od rasti dolgoročnih obveznosti, 23 %. To pomeni, da so majhni podjetniki relativno znižanje podjetnikovega kapitala v večji meri zagotovili s povečevanjem dolgoročnih kot pa kratkoročnih obveznosti. Koliko so znašale finančne in koliko poslovne obveznosti iz razpoložljivih podatkov ni mogoče ugotoviti.

Med obveznosti do virov sredstev spadajo še dolgoročne rezervacije in pasivne časovne razmejitve, ki pa skupaj predstavljajo le 0,8 % vseh obveznosti.

V. KAZALNIKI UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Sodeč po **kazalnikih gospodarnosti in dobičkonosnosti** se v letu 2003 v primerjavi z letom v 2002 rezultati poslovanja majhnih podjetnikov niso spremenili.

Kazalnik celotne gospodarnosti je v primerjavi z letom 2002 ostal nespremenjen, 1,08. To pomeni, da so majhni podjetniki v obeh letih na 100 tolarjev odhodkov ustvarili 108 tolarjev prihodkov.

Kazalnik čiste dobičkovnosti prihodkov pokaže, da so majhni podjetniki v letu 2003 na 100 tolarjev prihodkov ustvarili 8 tolarjev podjetnikovega dohodka, v letu 2002 pa 7 tolarjev podjetnikovega dohodka.

Kazalniki donosnosti pa kažejo večjo donosnost sredstev majhnih podjetnikov v letu 2003 kakor v letu 2002. Majhni podjetniki so v letu 2003 na 100 tolarjev sredstev ustvarili 41 tolarjev dodane vrednosti in 11 tolarjev podjetnikovega dohodka, v letu 2002 pa 37 tolarjev dodane vrednosti in 10 tolarjev podjetnikovega dohodka.

Nekoliko ugodnejši so tudi **kazalniki produktivnosti**.⁷ Majhni podjetniki so na zaposlenega ustvarili 16.125 tisoč tolarjev prihodkov, kar je 7 % več kakor v letu 2002 in 1.254 tisoč tolarjev neto podjetnikovega dohodka, kar je 10 % več kakor v letu 2002.

VI. POSLOVNI IZID IN PREMOŽENJSKO FINANČNI POLOŽAJ SREDNJIH PODJETNIKOV

1. POSLOVNI IZID

V letu 2003 je 16 srednjih podjetnikov ustvarilo **24.579 milijonov tolarjev prihodkov**, 13 % več kakor v letu 2002. Rast prihodkov srednjih podjetnikov je bila višja tako od rasti prihodkov majhnih podjetnikov in od rasti prihodkov družb, pri obeh je bila 10 %. Prihodki srednjih podjetnikov so pomenili 0,2 % prihodkov družb. Kar 99,1 % prihodkov je bilo poslovnih prihodkov, 0,6 % je bilo finančnih prihodkov in 0,3 % izrednih prihodkov. Srednji podjetniki so 84,0 % poslovnih prihodkov ustvarili na domačem trgu, 14,3 % pa na tujem trgu.

⁷ Pri teh kazalnikih je potrebno upoštevati, da nosilci dejavnosti – lastniki niso vključeni v število zaposlenih.

Srednji podjetniki so ugotovili **23.269 milijonov tolarjev odhodkov**. Pri srednjih podjetnikih je bila rast odhodkov enaka rasti prihodkov, 13 %. Med odhodki srednjih podjetnikov je bilo 97,1 % poslovnih odhodkov, 2,9 % finančnih odhodkov, delež izrednih odhodkov pa je bil manjši od 0,1 %.

V letu 2003 je **dodana vrednost** srednjih podjetnikov znašala **6.912 milijonov tolarjev**, 14 % več kakor v letu 2002. Ugotovili so jo vsi srednji podjetniki.

Čisti dobiček je v letu 2003 ugotovilo **15 srednjih podjetnikov**. Znašal je **1.185 milijonov tolarjev**, kar je za 7 % več kakor v letu 2002. 8 srednjih podjetnikov s področja predelovalnih dejavnosti je ustvarilo 45,9 % čistega dobička, 3 srednji podjetniki s področja prometa, skladiščenja in zvez pa 44,2 % čistega dobička vseh srednjih podjetnikov. Med srednjimi podjetniki ni nihče izkazal čiste izgube, zato je čisti dobiček srednjih podjetnikov enak **neto čistemu dobičku**.

Pomembnejše postavke poslovnega izida srednjih podjetnikov so razvidne iz preglednice:

POSTAVKE POSLOVNEGA IZIDA	Znesek v mio SIT		Indeks 2003/2002	Delež v prihodkih (v %)	
	2003	2002		2003	2002
Prihodki	24.579	21.798	113	100,0	100,0
Odhodki	23.269	20.567	113	94,7	94,4
Dodana vrednost	6.912	6.052	114	28,1	27,8
Izguba na substanci	0	0	-	0,0	0,0
Neto dodana vrednost	6.912	6.052	114	28,1	27,8
Davek iz dobička	126	143	88	0,5	0,7
Čisti dobiček	1.185	1.110	107	4,8	5,1
Čista izguba	0	21	0	0,0	0,1
Neto čisti dobiček + Neto čista izguba -	1.185	1.089	109	4,8	5,0
Bilančni dobiček	1.554	1.146	136	6,3	5,3
Bilančna izguba	0	21	0	0,0	0,1
Neto bilančni dobiček + Neto bilančna izguba -	1.554	1.125	138	6,3	5,2

2. PREMOŽENJSKO-FINANČNI POLOŽAJ

Srednji podjetniki so ob koncu leta 2003 imeli **20.697 milijonov tolarjev sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, 7 % več kakor ob koncu leta 2002. Ob koncu leta 2003 so imeli 66,7 % stalnih sredstev in 33,0 % gibljivih sredstev. Večino stalnih sredstev, 99,1 %, so sestavljala opredmetena osnovna sredstva.

Med obveznostmi do virov sredstev srednjih podjetnikov je bilo ob koncu leta 2003 največ, 50,9 %, **finančnih in poslovnih obveznosti**, 45,9 % pa je bilo **kapitala**. Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev se je povečal, ob koncu leta 2002 je bil namreč 43,4 %, delež finančnih in poslovnih obveznosti pa zmanjšal, ob koncu leta 2002 je bil 53,3 %. Delež finančnih in poslovnih obveznosti se je zmanjšal predvsem na račun zmanjšanja kratkoročnih finančnih in poslovnih obveznosti. Te so ob koncu leta 2002 pomenile 37,4 %, ob koncu leta 2003 pa 35,8 % vseh obveznosti.